

Het heiligenboek

Heiligen aan het woord (17). Franciscus van Assisi *Tom Zwaenepoel*

Johannes wordt in 1181 of 1182 geboren in Assisi in Umbrië, Midden-Italië. Wegens zijn voorliefde voor de taal van zijn moeder en het ridderlijke hoofse leven wordt hij *Francesco* (kleine Fransman) genoemd. Tijdens een veldslag tussen Assisi en Perugia wordt hij krijgsgevangen gemaakt (1202). Een jaar later koopt zijn vader hem vrij. Na een langdurige ziekte distantieert Franciscus zich volledig van het zakenleven, waarop zijn vader hem ontfermt en verstoot (1206).

Hij leeft als boeteling in Rivortorto, waar hij zich over melaatsen ontfermt en kerkjes herstelt. In 1208 krijgt hij van de abt van het benedictijnenklooster aan de Monte Subasio een kerkje in het dal bij Assisi in bruikleen. Daar bouwt Franciscus bescheiden hutten die de basis vormen voor het stamklooster van de franciscanen. Franciscus trekt als zwerfpredikant door Italië, Zuid-Frankrijk en Spanje. In 1219 gaat hij op kruistocht naar de plaatsen waar Jezus leefde en rondtrok.

Problemen in de broederschap dwingen hem echter tot terugkeer naar Italië en het neerleggen van het ambt van generaal overste. Als de verzwakte en uitgeputte Franciscus blind dreigt te worden, begeeft hij zich voor

een behandeling naar Siena. Hij weigert echter verdere medische hulp. Hij sterft in 1226.

Franciscus is een voorbeeld voor wie vandaag het ideaal van vrede, dialoog en respect voor de natuur nastreeft. In een gebed om vrede, volgens de traditie aan hem toegeschreven, lezen we: „Waar haat het hart verscheurt, wil ik liefde brengen. Waar beledigingen worden geplaatst, wil ik vergeving brengen. Waar verdeeldheid mensen van elkaar vervreemdt, wil ik eenheid stichten.”

Franciscus praat of schrijft niet over de weg, hij gaat de weg. Zijn vredesboodschap is duidelijk: wie zich niet opsluit achter dikke muren en het levenspad met anderen deelt, kan zich door de vreugde bezielen en boodschapper van vrede worden. Dankinkt een van de zaligspreekingen: „Gelukkig de vredestichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden” (Matteüs 5, 9). Vrede wensen, vrede brengen, in vrede leven – dit zijn de prioriteiten van Franciscus’ leven. In zijn testament bevestigt hij dat de vredesgroet „Moge de Heer julie vrede schenken” een centrale plaats in het leven van een minderbroeder heeft. Uitgaande van deze gedachte organiseert wijlen Joannes-Paulus II in 1986 een

gebedsdag voor de wereldvrede in Assisi. Na de terroristische aanslagen in New York in 2001 herhaalt hij dit initiatief in 2002. Aan beide interreligieuze ontmoetingen nemen zowel christenen als vertegenwoordigers van andere godsdiensten deel. Ook voor ons heeft Assisi een duidelijke boodschap: door duizenden kleine gebaren kunnen we ‘werktuigen van vrede’ worden en aldus het pad van de heiligheid bewandelen. Dan wordt ons leven een grote liefdesdaad.

Franciscus preekt de waardeeloosheid van alle aardse goederen en verbindt dat met een grote waardering voor de schepping, zoals blijkt uit zijn bekende *Zonnelied (Lofzang van de Schepselen)*. In zijn lofzang op de natuur voelt hij zich met alle schepselen zo levendig verbonden dat hij ze begroet als zijn broers en zussen. Naar zijn voorbeeld kan de mens in alle elementen van de aarde een ‘woord’ van God zien en zo in zijn nabijheid komen: „Broeder zon is de dag, hij is mooi en straalt met grote pracht. Zuster maan en de sterren zijn helder en kostbaar en mooi. Zuster water is heel nuttig, nederig, kostbaar en kuis. Broeder vuur is mooi en vrolijk, stoer en sterk. Zuster aarde voedt en leidt ons, brengt allerlei vruchten, bonte bloemen

en planten voort.” Deze verzen behoren tot de mooiste van de wereldliteratuur.

Ook de dieren beschouwt Franciscus als zijn gelijken. Als een wolf de omgeving van Gubbio onveilig maakt, zoekt Franciscus hem in het bos op. Hij noemt hem ‘broeder’ en belooft hem dagelijks te voederen. Twee jaar lang laat het dier zich van deur tot deur in Gubbio verzorgen, zonder iemand pijn te doen. Zo bewijzen mens en dier elkaar wederkerig diensten. Sinds 1929 geldt Franciscus’ feestdag (4 oktober) als Werelddierendag.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

21 oktober, 9 uur, VRT één (herhaling omstreeks 23.30 uur via Canvas). In *Twee over Een* praat Lucette Verboven met de Aartsbisschop van Constantinopel, Bartolomeus I. Die ontvangt in het Nederlandse Middelburg namelijk de prestigieuze *Four Freedoms Award voor godsdienstvrijheid* in aanwezigheid van de Nederlandse koningin Beatrix. Vervolgens trekt Lucette Verboven met een groep pelgrims naar Istanbul, waar ze een langer gesprek kon hebben met deze leider van zo’n driehonderd miljoen orthodoxe gelovigen. Vanwege zijn delicate taak in Turkije, waar de christelijke minderheid vaak wordt gediscrimineerd en waar de overheid al veertig jaar lang weigert het seminarie op het eiland Halki te heropenen, is dit het eerste interview sinds vier jaar waarin de oecumenische patriarch toestemt.

De vrome kudde

Dagje vrijaf *Ingezonden door Urbain Vrijdaghs*

Twee personeelsleden zitten te zuchten en te steunen. Ze zouden graag een dagje vrijaf nemen, maar de directeur heeft alle verlof opgeschort omdat er te veel werk is. Plotseling springt een van de twee op en roept:

– Ik weet een manier om enkele dagen vrij te krijgen!

De man kijkt snel rond. De directeur valt nergens te bespeuren. Hij klimt op zijn bureau, verwijdert enkele plafondtegels en klimt in het plafond. Dan slaat hij de benen over een metalen pijp, laat zich zakken en hangt met zijn hoofd naar beneden in het kantoor.

Binnen enkele seconden staat de directeur er. Bars zegt hij:

– Wat is dat hier allemaal?

Antwoordt de man:

– Ik ben een lamp.

– Volgens mij ben je een beetje overspannen. Maak dat je wegkomt, en dat is een bevel. Ik wil je hier minstens twee dagen niet zien!

– Ja wel, mijnheer de directeur.

Hij springt naar beneden, zet zijn computer af en verdwijnt door de deur. De tweede man knipt op zijn beurt z’n computer uit en staat op, klaar om te vertrekken. De directeur kijkt verbaasd.

– Hela, waar ga jij naartoe?

– Naar huis, mijnheer de directeur. Ik kan nu eenmaal niet werken in het donker.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

Turks gebak	jaar- getijde	ik	part	edelgas	overschot
onzin	deel v.e. bijenkorf		tafel- gast	deel- teken	
buidel- beer					
Griekse wijsgeer					
			deel v.e. oog		
			insect		
onheils- godin		ieder	zangstuk		kort- schrift
deel v.e. boom	verhaal vaartuig				overeen- komst
		oude lap mannelijk dier		tijdelijk mager	
nagenoeg	woon- boot		denk- beeld		
	keurmerk		zangnoot		
		dieren- wereld			
lees- teken				zand- heuvel	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: AUTOMAAT

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---